A°. 1832. N°. 16.

DONDERDAG DEN 23sten FEBRUARIJ.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

SCHEEPS - TIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 13den dezer, de Nd. Am. Brik *Rice Plant*, Kapt. F. Nickerson, van Boston.

Den 17den, de Nd Am. Brik *Carolina*, Kapt. M. A. Parson, van Welmington.

Den 19den, het Schip *Nickerie*, Kapt. John Cleland, van Rotterdam.

UITGEKLAARD.

Den 17den, het Schip *de Jonge Gerarda Cornelia*, Kapt. Boy Jansen, naar Amsterdam; lading: 380 vaten Suiker, 52 vaten schoone en 2 balen vuile Katoen, en 13 puncheons Rum.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

Haarlem, 26 *December*. In het duitsche gedeelte van Luxemburg heeft zich een corps partijgangers opgedaan, ten einde het gezag van Z. M. den Koning als groothertog in dat gedeelte des lands te herstellen. Het bestaat uit vrijwilligers en voormalige bedienden der accijnsen en inkomende regten. Te Etsch hebben deze lieden 250 geweren, voor de burgerwacht bestemd, veroverd, te Hesperange hebben zij een deel belgische gendarmes op de vlugt gejaagd. Verscheidene gemeenten moeten de oranje-vlag hebben uitgestoken. — De belgische revolutionairen erkennen het bestaan van dit vrijcorps, maar verzekeren, dat het van den roof leeft; — dit wordt door die van Luxemburg tegengesproken, met de verzekering, dat alles wat dat corps behoeft, in gereed geld wordt betaald. De baron *de Tornaco* schijnt aan het hoofd van hetzelve te staan.

— In berigten uit Berlijn van 18 December (medegedeeld door een geacht duitsch dagblad) wordt, ten aanzien der depeches uit Rusland, het navolgende gemeld: »Het russische kabinet keurt de besluiten der conferentie in zoo verre goed, als dezelve kunnen worden aangemerkt als voorstellen, welke nimmer eene der partijen kunnen worden opgedrongen, en erkent de onafhankelijkheid van Belgie niet, zoo lang Holland die niet heeft erkend."

Een der parijsche bladen, 't welk gehouden wordt de staatkunde van het ministerie *Périer* te kennen, verzekert dienaangaande: »Het is niet waar, dat Rusland weigert het tractaat met Belgie te ratificeren. Het kabinet van St. Petersburg heeft Holland aangeraden, de voorwaarden aan te nemen, maar schijnt tevens de mogendheden te hebben doen weten, dat het oordeelde geen deel te kunnen nemen aan eenig middel van bedwang tegen dat land. Dat Holland als nu op nieuw tegen sommige bepalingen van dat tractaat heeft geprotesteerd, is zeer natuurlijk. Deze nieuwe bezwaren zullen zonder twijfel worden *overwogen* met al dien eerbied, welken men aan den stand en het karakter van Koning *Willem* verschuldigd is. Wij willen het besluit der conferentie niet vooruitloopen. Het laatste protocol is voorgekomen als onherroepelijk, en zal, wij twijfelen 'er niet aan, het karakter, 't welk een voorafgaand besluit aan hetzelve gegeven heeft, behouden." — De brusselsche *Courrier* merkt intusschen, bij het vermelden van deze bijzonderheden, aan, dat het altijd onzeker blijft, op hoedanig eene wijze men Holland tot het aannemen der voorwaarden zal dwingen.

Den 29 *December*. Uit de proclamatie van den belgischen gouverneur van Luxemburg blijkt, dat verscheidene geestelijken zich aan de zijde van Koning *Willem*, als groothertog van Luxemburg, hebben gevoegd, en hunne leeken hebben aangemoedigd, om dit hun voorbeeld te volgen.

De troepen, welke het bewind van Belgie naar Luxemburg heeft doen optrekken, bestaan niet alleen uit een battaillon burgerwacht, maar ook uit een battaillon jagers van het eerste regiment, 't welk van Luik naar Namen is opgetrokken, ten einde zich verder naar Arlon te begeven. Tot dus verre moet de kollonel *Lescailles* de overgeblevene belgische krijgsmagt in het Luxemburgsche hebben gecommandeerd, doch naderhand is zekere *Prisse*, met uitgebreide volmagt, derwaarts vertrokken. De koninklijken worden gecommandeerd door de heeren *de Wautier*, *Holgar* en *Duprel*, van welke de laatstgenoemde, volgens één der revolutionaire bladen, door gaat voor een bekwaam en moedig soldaat. De Belgen verzekeren, dat de kapitein *de Tornaco* in hunne handen zoude zijn gevallen. Onder degenen, welke zich te der zer gelegenheid aan de partij der koninklijken heeft aangesloten, behoort de bekende *de Stappers*, welke nog kort geleden den titel voerde van kollonel in belgische dienst.

Het blijkt niet, dat het belgisch gouvernement eenig officieel berigt heeft gegeven, nopens de leening. Volgens een tamelijk onpartijdig brusselsch blad zoude de geldschieters zich hebben voorbehouden, dat zij ontslagen waren van het aangegaan verdrag, zoodra eene der mogendheden zich, in haren eigen naam, en geenszins voor en ten behoeve der conferentie, in de belgische aangelegenheden wilde mengen.

(*Haarl. Courant.*)

BELGIE.

Brussel, 21 *December*. Onder de misbruiken van ons gouvernement is dat wat het publiek het meest hinderlijk moet zijn, het *administratief-nepotisme* of de familie-regering, de bron van regtverzaking en onregtvaardigheden van allerhanden aard, welke niet alleen den man van verdiensten ontmoedigt, maar de ambten en het geld van den staat tot eene soort van erfdeel van sommige ambtenaren maken. Er zijn lieden, die zich niet schamen, om er over te beschikken als of het hun eigendom was, er bij gelegenheid hunne kinderen, hunne neven, ja zelfs hunne vrienden of verre verwanten mede begiftigen, zonder eenig ontzag voor regt of magt, ja zonder zelfs de betamelijkheid in het oog te houden. Deze bedenkingen zijn ons bijgevallen na hetgeen wij vernomen hebben, wegens eenige voorgestelde veranderingen in zekere bureaux voor de registratie en hypotheken, in welke de invloed van een hoog beambte bij het ministerie van financien, ten nadeele van oude ambtenaren, verplaatsingen en veranderingen wil maken, die eerder bezwarend dan nuttig voor de schatkist zijn moeten, en deze hoogen ambtenaar gelegenheid moeten geven, om, gelijk men zegt, een levens lot te bezorgen aan een' zijner nabestaanden, die nog naauwelijks de school verlaten heeft. Wij hopen, dat deze onze aanmerkingen nog vroeg genoeg zullen komen, om de vervulling der onregtvaardigheid, welke in dergelijke beschikkingen doorstraalt, te beletten (*).

(*Bredasche Courant*)

FRANKRIJK.

Parijs, 18 *December*. De *Indicateur de Bordeaux* behelst het volgende berigt, hetwelk dat dagblad zegt, over Lissabon ontvangen te hebben:

»Een van de Kaap-Verdische-Eilanden terug gekomen bombardeer-galjoot, welke eenige tot deportatie veroordeelden derwaarts had overgebragt, heeft de tijding van eenen opstand aangebragt welke in den Archipel ontstaan is en de benoeming van eenen door dom *Miguel* derwaarts gezonden gouverneur tot oorzaak heeft gehad. De ingezetenen dier eilanden, vereenigd met die van het Vasteland, welke steeds gereed zijn, om het juk af te werpen dat meer en meer hun lijden verzwaart, doordien het aantal der hun toegezonden slagtoffers steeds vermeerderd wordt, hebben de bezetting van San-Yago in hun belang gebragt, en, met hare hulp, den corregidor en den kommandant der stad afgezet en den gouverneur *Nikolaas de Abreu* tot hunnen vijand en van het kommando vervallen verklaard. Deze laatste heeft zich aan boord van een engelsch fregat gered. Men sprak te Lissabon van dadelijk eene expeditie af te zenden, ten einde de rebellen te onderwerpen; intusschen doet alles vermoeden dat zij hunne akte van onderwerping aan donha *Maria*, aan het gouvernement van Terceira hebben ingezonden."

— Men verwondert zich, dat de maarschalk *Soult* de teugels van het ministerie van oorlog nog niet weder heeft opgevat; hoezeer hij reeds sedert eene week alhier terug is. Deze omstandigheid zou de geruchten aangaande zijne demissie schijnen te bevestigen. De graaf *Sebastiani* teekent nog steeds *ad interim* en zal de portefeuille niet aan den maarschalk terug geven, voor dat men de uitwerking van het hiervoren staande rapport zal gezien hebben.

(*Bredasche Courant.*)

Den 24*sten December*. Het blijkt, dat de onlusten van Grenoble, van welke de voorloopige berigten vrij wat onrust hadden te weeg gebragt, veroorzaakt zijn geworden door de verhooging der directe belastingen. De tegenstanders van het bewind van Koning *Philips* verkondigen bij voortduring aan de menigte, dat, daar de omwenteling ten doel heeft gehad de vermindering der openbare lasten, zij gewisselijk verkeerd moet worden bestuurd, daar niet alleen de belastingen niet zijn verminderd, maar zelfs verhoogd. Ten gevolge van deze en dergelijke inblazingen is het te Grenoble tot eene uitbarsting gekomen. Men heeft zich willen wreken aan den ambtenaar, die de bevelen, hem van hooger hand gegeven, had opgevolgd, namelijk den controleur der belastingen. Het stedelijk bewind, wetende wat 'er gaans was, heeft in tijds afgekondigd, *dat niet minder dan* 2500 *personen* van alle persoonlijke belasting zouden worden vrijgesteld, en dat men er nog op bedacht was, om den aanslag van *een groot aantal* personen te verminderen; te gelijker tijd heeft dit bestuur de nationale garde tot handhaving der rust in 't geweer geroepen. Noch het een, noch het ander heeft gebaat. Van de nationale garde, welke 2500 man sterk is, zijn, toen het er op aankwam, ter nauwernood 40 personen opgekomen; het graauw heeft zich onverhinderd van het huis des controleurs meester gemaakt; — de registers der belasting daaruit gedragen, en dezelve in 't openbaar op de markt verbrand, onder den kreet van *weg met het ministerie Périer*, *weg met de Carlisten*, *weg met de belasting*. Een battaillon linie-troepen heeft, denkelijk met voorkennis van de overheid, zich met deze wanorde niet gemoeid, maar alleen het huis van den ontvanger bezet, toen hetzelve werd bedreigd. Vervolgens

(*) Wij herinneren onze lezers dit *nepotisme*, als een der voorname grieven, die, tegen het gouvernement, door de Belgen op den voorgrond zijn gesteld geworden.

is de menigte, zonder verdere buitenspo-righeden te plegen, uiteengegaan. Toen alles was afgeloopen, zijn nog eenige nationale garden opgekomen, doch hun aantal is niet tot boven de 500 man aangegroeid.

(*Haarl. Courant.*)

ZWITSERLAND.

(*Den 16den December.*)

Basel. Eenige Turgausche scherpschutters hebben zich door de opstandelingen laten verleiden, om derzelver kokarde op te zetten, en zelfs met dezelve versierd in de stad te komen en zich daarmede openlijk te vertoonen. Dit heeft tot onaangename voorvallen aanleiding gegeven. Zij zijn daarop heengegaan, en hebben, zegt men, van den overste kamerarrest gekregen.

Neufchatel. In den nacht op den 10 dezer verkondigden de muitelingen door twee kanonschoten, dat zij in het bezit van artillerie zijn; de seinvuren waren weder aangestoken, en de verbannen opperhoofden *Bourquin* en *Eugnier* zijn weder in het kanton. De aanval, waarmede de stad den 10den bedreigd werd, heeft geen plaats gehad. Men zegt, dat de aanvoerders der opstandelingen hunne lieden niet bijeen hebben kunnen krijgen, omdat zij geen geld hadden om hen te betalen. Intusschen werdt er een troep ledigganger en ander gespuis, aan hetwelk men de plundering der stad beloofd heeft, in het Traversdal verzameld; hiermede dreigt men dagelijks. De stad is thans, na de ontbinding van den wetgevenden raad, in volkomen staat van blokade, en ter meerdere veiligheid van dezelve worden thans alle zoodanige personen, die aan de expeditie van het kasteel deel genomen hebben en geene stads burgers zijn, uit dezelve verwijderd — De redacteur van het Neufchatelsche dagblad, welke ijverig tot oproer aanzettede, heeft goedgevonden Neufchatel te verlaten.

(*Arnhem. Courant.*)

ADVERTISSEMENTEN.

Op heden publieke Vendu ten sterfhuize van Mejufvrouw ELISABETH MEIJERS, aan de *Keizer Straat*, La. C. No. 97.

Paramaribo den 23 *Februarij* 1832.

C. A. FISCO,
2de Commies.

De gequalificeerde KURATORS DER NIEUWE WEES- KURATEELE- EN ONBEHEERDE BOEDELS KAMER, zullen op morgen, Vrijdag den 24 dezer, voortgaan met den publieke verkoop van diverse Meubelen, Zilverwerk &c. ten sterfhuize en voor rekening den Boedel ELISABETH MEIJERS.

Paramaribo den 23 *Februarij* 1832.

C. A. FISCO,
2de Commies.

N. L. BRAAM, Exploicteur bij den Hove van *Civile en Criminele Justitie dezer Kolonie*, zal op Vrijdag den 24 Februarij 1832, des morgens de klokke negen uren, ter Kastelenije van het Hof van *Civile en Criminele Justitie*, publiek bij Executie verkoopen:

Het *ERF* en daarop staande *GEBOUWEN*, gelegen aan de *Waterkant*, La. A. No. 63; aankomende MARIA ERDMUTHA ROTHE, Huisvrouw van JOHN EVANS.

Paramaribo den 17 *Februarij* 1832.

De Exploicteur bij den Hove van *Civile en Criminele Jutitie der Kolonie Suriname*, zal op den 2den Maart 1832, publiek bij Executie verkoopen:

De Plantagie *DE DANKBAARHEID*, cum annexis, gelegen aan rio beneden *Saramacca*, ter linkerhand in het opvaren tusschen het ongecultiveerd stuk Land en de Plantagie *la Provoijance*, aankomende JOHAN FREDERIK OHLAND.

Paramaribo den 17 *Februarij* 1832.

De Exploicteur,
N. L. BRAAM

De Exploicteur bij den Hove van *Civile en Criminele Justitie der Kolonie Suriname*, zal op den 2den Maart 1832, publiek bij Executie verkoopen:

De Plantagie *JOHANNESHOOP*, cum annex, gelegen aan rio *Saramacca*, in het opvaren, tusschen de Plantagie *la Poele* en *Monitor*, aankomende J. M. HAGENS.

Paramaribo den 18 *Februarij* 1832.

De Exploicteur,
N. L. BRAAM.

Algemeene Vergadering van het Surinaamsch Landbouwkundig Genootschap, onder de zinspreuk: PRODESSE CONAMUR, op Donderdag den 23sten Februarij 1832, in de Loge *Concordia*, 's avonds ten 7½ ure.

NB. *Gewone werkzaamheden. — Deliberatien: a, over het voorstel van eene wijziging en verandering in art.* 19 *en* 35 *der Wetten van het Genootschap aan te brengen; — b, over door het Genootschap uit te schrijvene prijsvragen.*

De Secretaris van het Genootschap voornoemd,
C. PH. VLIER.

SCHOENEN MAGAZIJN.
VAN
A. J. POSNANKI.

Aangebragt per de laatst gearriveerde Schepen, een geheel nieuw assortiment Mans en Jongens Wellington- fijne en dikke kleed- kurkenzoolen- pomp- en grond Schoenen, Heeren Laarzen met gekoperde hielen, Dames prinelle en marokeine dito met hakjes, fijne vilte Mans Hoeden en Petten; diverse soorten van Linnens, fijne zwarte Heeren Rokken, Jassen en Vesten, Mans en Vrouwen Kousen en Sokken, zwart en gekleurd Graciennе, zwart ⅘ Grijn en Merinos, Drils, Osnabrugs, fijne liqueur Kelders, Tafel-Scheer en Pennenmessen; beste Thee in doozen van 2 ℔, gelinieerde Kantoorboeken; Kanten, Tules en Neiges; Jenever in Kelders, beste Wijnkurken; fine Doekspelden, Handringen, Bijouterien en diverse goederen meer.

A. DE LEON Jr., biedt voor civiele prijzen de volgende goederen te koop aan, per de laatste Schepen aangebragt: Vaatjes Boter, Z. M. Kazen, manden Aardappelen, dito Seltzerwater, beste Maderawijn, pullen Patent Olie, fleschen Zoete Olie, kelders Genever; een assortiment kleed- en Wellington Schoenen en Laarsen, gemaakte Heeren Jassen, Rokken en Jagerbuizen, fijne Calico, Batist Katoen; Bijouterien, Granate Oorringen Colliers, Goude Bloedkoralen en Granate Slootjes naar de laatste smaak, fijne Parasollen, riemen best Propatria Post-Graauw en vellen Bordpapier, Galanterien in soorten, en vele andere goederen meer.

*Watermolen Straat,
ten huize van den Heer
J. L. REENS.*

BOEKBINDERIJ.

De ondergeteekende heeft de eer zich in de gunst van het geëerde publiek aan te bevelen, tot het vervaardigen en vergulden van alle banden, als ook het snijden en liniëren van papier en alles wat in dit vak voorkomt, met belofte van eene nette en civiele bediening; — woont in de *Dominé Straat*, La. C. No. 112, over den Heer F. VAN EIJCK.

H. PIZA.

FR. J. F. VON ENGELBRECHTEN vertrekt.

Mengelwerk.

LEVENSTHERMOMETER EENER OUDE VRIJSTER.

Onderdom.

15de jaar. Angstvalligheid bij haar eerste verschijnen in de wereld, en bij de opmerkzaamheid, die de mannen op haar vestigen.

16. Zij begint een denkbeeld te krijgen van teedere gewaarwordingen.

17. Zij spreekt van liefde, die in hutten woont, en van onbaatzuchtige genegenheid.

18. Zij gelooft minnehandel te hebben met een' schoonen jongeling, die haar iets aardigs zeide.

19. Zij trekt zich eenigzins terug, om des te meer opgemerkt te worden.

20. Zij komt in de mode, en gevoelt dit ook zeer wel.

21. Vast geloof aan eigene bekoorlijkheden, en hoop op eene schitterende verbindtenis.

22. Zij slaat een welgemeend aanzoek af, omdat de wakkere vrijer geen man naar de wereld is.

23. Zij fladdert met ieder' jongman, die slechts in hare nabijheid komt.

24. Het bevreemdt haar, dat zij nog niet getrouwd is.

25. Zij wordt bedachtzaam in haar gedrag.

26. Zij begint te gelooven, dat groote rijkdommen juist niet volstrekt noodzakelijk zijn tot het waar geluk.

27. Kiest het gezelschap van verstandige mannen boven dat van jonge modegekken.

28. Wenscht met goed fatsoen eenen man te kunnen huwen, die slechts zijn brood heeft.

29. Begint te twijfelen van immer aan den man te zullen komen.

30. Wordt gedurig meer bevreesd van eene eene oude vrijster te zullen worden.

31. Begint zich ontzaggelijk op te schikken.

32. Zij geeft voor, dat het dansen haar niet meer bevalt; omdat zij.... geenen goeden danser voor zich meer vinden kan.

33. Het verwondert haar, hoe de mannen gevoelvolle vrouwen kunnen laten zitten, om met jonge kleutels te schertsen.

34. Zij neemt het voorkomen aan van goed gehumeurd te zijn, als zij met mannen spreekt.

35. Zij wordt jaloers, als andere vrouwen geprezen worden.

36. Geraakt met hare pas gehuwde vriendin in twist.

37. Bemerkt, dat zij in gezelschappen van jonge lieden verwaarloosd wordt.

38. Zij spreekt gaarne van hare bekenden, die ongelukkig gehuwd zijn, en vindt troost voor zich in derzelver ellende.

39. De kwade luim neemt toe.

40. Zij bemoeit zich met alles, en wil overal raad geven.

NB. Haar overvalt eene inclinatie.

41. Zij laat, wanneer zij rijk is, als laatste hulpmiddel, aan een' knappen, maar armen jongman merken, dat zij op hem verliefd is.

42. Als dit niet helpt, vaart zij tegen alle mannen uit.

43. De liefde tot de kaarten en babbelzucht begint.

44. Strengheid en spijtigheid jegens alle jonge manspersonen.

45. Zij houdt oefening. Hevige genegenheid voor een', dus genaamden, gemoedelijken prediker.

46. Hare woede barst los, als die haar verlaat.

47. Zij begint te wanhopen aan het huwelijk, en geeft zich over aan.... de snuif.

48. Zij verspilt al hare tederheid aan katten en honden.

49. Zij neemt een arm meisje tot zich, om.... deze dieren op te passen.

50. Zij wordt ontevreden met de gansche wereld, en laat al hare grimmigheid aan hare arme bloedverwante gevoelen.

(*In ons volgend No.: Levensthermometer eens ouden Vrijers.*)

Te PARAMARIBO, bij J. J. ENGELBRECHT.

N°. 16. A°. 1832.

SURINAAMSCHE COURANT.

DONDERDAG DEN 23sten FEBRUARIJ.

KENNISGEVING.

Ten gevolge der plaats gehad hebbende aftreding van de Heeren N. BOX en J. H. IMTHURN, als *oudste Leden van het Gemeente Bestuur*, is met goedkeuring van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal *a. i.*, de Heer G. C. B. WEISSENBRUCH met de functien van *Eerste Wethouder*, en de Heer O. EIJLERS met die van *Tweede Wethouder* belast.

Paramaribo den 22 Februarij 1832.

De President van het Gemeente Bestuur,
L. B. SLENGARDE.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM den 20 December.

Men verneemt, dat het jagerkorps van den kolonel *Clerens*, dat te Thiel opgerigt wordt, op deze wijze geëquipeerd zal worden:

De officieren met eene schako volgens het gewone model, voorzien van zilveren vangsnoeren, zilveren stormbanden, zilveren horen, waarin W, zilveren bal en zwarte pluim, eene korte jas van donker groen laken met eene rij ronde zilveren knoopen, waarop een horen; voorts zullen de kraag en opslagen zwart zijn met roode biezen, eene groen lakensche broek met roode biezen en eenen sabel zoo als de andere jagers. De onderofficieren en jagers eene schako met groene vangsnoeren, wit metalen stormbanden, horen met W, zwarte bal en zwarte paardenharen pluim voorzien, eene korte groene jas, die even als die der officieren slechts tot aan de kniën valt, eigenlijk even als voor de officieren opgegeven is, eene groene pantalon, groen mouwvest en eene kapot zoo als die der infanterie, maar geene rokken, zwart lederen ransels en zwart ledergoed, terwijl alle van sabels voorzien worden, op welker koppels, zoo als ook op de patroontasschen, een horen zal geplaatst worden.

De Kapitein ter Zee *Koopman*, het bevel voerende over Z. M. Zeemagt voor Antwerpen, heeft bij dagorder van den 29 November, aan dat gedeelte der zeemagt voor die stad gestationeerd te kennen gegeven, hoe veel aanspraak zich de aldaar aan boord dienenden, op Hoogstdeszelfs achting en goedkeuring en op die des vaderlands verworven hebben. Schepelingen! wordt daarin gezegd, nog staat ons welligt eene moeijelijke taak te wachten; aanmerkelijke ongemakken zullen door u nog in den op handen zijnde winter verduurd moeten worden; maar hoe gemakkelijk zal het u niet vallen, dezelve te boven te komen, gesterkt door de gedachte, dat zij naar waarde geschat worden, door den besten der Vorsten, en tot instandhouding der onbevlekte eer van Hem en van een Vaderland, hetwelk zich door zoo vele burgerdeugden, de bevordering van het onbevooroordeeld Europa heeft verworven!

Men bedient zich thans in Oostenrijk om het onderwijs onder de geringe klasse te bevorderen van het volgende middel met het beste gevolg: In elk dorp is eene school, waarvan de onderwijzer door het gouvernement betaald wordt. Niemand mag zich in het huwelijk begeven, of moet kunnen lezen, schrijven en rekenen; geen werkbaas mag, onder straffe van boete, een werkman aannemen, zoo deze niet kan lezen en schrijven.— De boekjes, die onder het werkvolk en de landlieden worden verspreid, hebben eene zedelijke strekking, en hebben de beste gevolgen: de misdaden zijn er zeer zeldzaam, en in Weenen ziet men weinig of geene teregtstellingen.

Naar de laatste statistiek van China, hetwelk eene bevolking van 194,269,066 zielen telt, bevat dit rijk met de Chinesche kolonien en cijnsbare staten, eene hoeveelheid van 184,000,000 inwoners; dat is 134,000,000 meer dan het geheele Russische rijk, en bijkans het vierde gedeelte der bevolking van den ganschen aardbol. Intusschen is het inkomen van dit ontzaggelijk rijk, in geld en grondvoortbrengsels, nimmer meer dan een millioen, tweede derde gedeelten van het tegenwoordig Fransche budget, en de uitgaven zijn altoos verre beneden het jaarlijksch inkomen. Het Chinesche keizerrijk bevat 1659 steden, waarvan 214 van den eersten rang. De provincien zijn ten getale van 21; eenigen hiervan zijn rijker, meer bevolkt, en van grooteren omvang dan verscheiden der magtigste Europesche staten. Het getal der geregelde en ongeregelde land- en zeetroepen in China 3,709,878 man.

De *Amerikaansche dagbladen*, vermelden eene uitvinding in de Vereenigde Staten, om gas uit rum te trekken; welligt kan hier te lande de genever daartoe worden gebezigd, en in Engeland de whiskey aan de gaspijpen worden cijnsbaar gemaakt.

MENGELINGEN.

OVER HET GEBRUIK VAN SOMMIGE VOLKEREN OM AARDE TE ETEN.

Alle voedsel behoort, zoo als algemeen aangenomen is, tot het dieren- of plantenrijk: want de delfstoffelijke zelfstandigheden die wij ook gebruiken, zoo als zout, salpeter en eenige andere zouten, worden eigenlijk niet als voedsel, maar als toespijze of prikkel gebruikt. Is dit algemeen waar en zijn de delfstoffen ongeschikt, om door een mensch, of in het algemeen, door het dierlijk ligchaam, tot voedsel genuttigd te worden; dan is het doch opmerkenswaardig, dat de mensch van ouds her, en in de meest van elkander verschillende landen, voortbrengsels van het delfstof-rijk tot zich genomen heeft; en wel, minder uitwerkelijke behoefte, dan wel uit lekkernij. Bij oude schrijvers, wier kennis in de aardrijks- en volkenkunde, veel minder was, dan de onze, vindt men niet vele, maar evenwel eenige hierbij gapende voorbeelden, *Plinius* spreekt van eene spijs, *Alica* genaamd, welke uit Maaïs of Turksche tarwe, en eene soort van aarde te zamen gesteld was, welke in den omtrek van Napels op de Leucogesche heuvels gevonden werd; en hij gewaagd van een besluit van *Augustus*, waarin den Napolitanen jaarlijks de som van 20,000 sestertiën aangewezen wordt, voor de leverantie van deze aardsoort. In lateren tijd heeft men deze aardsoort werkelijk ontdekt en bevonden, dat zij zuivere pleister (gips) is. *Apicius* geeft in zijne verhandeling over de kookkunst, twee recepten op, ter bereiding van de *Alica*. Volgens *Athenaeus* en den scholist *Eustachius*, aten den Grieken wel geen gips, maar zij mengden denzelven toch in den wijn van *Zante*.

In Spanje en Portugal, kaauwen de vrouwen met groot welbehagen het zoogenoemde *Biccoro*, eene roodachtige geele kleiaarde, die, wanneer dezelve eenen geringen graad van gisting ondergaan heeft aan den drank, waarmede men haar vermengd eenen aangenamen smaak en geur bijzet. — De berglieden in *Thuringen* eten op brood, in plaats van boter, eene soort van klei: steenmerg geheeten. In *Siberie* vindt men op aluinschiefer de zoogenaamde *Aardboter* welke de inwoners veel gebruiken en voor een goed middel tegen de diarhé en andere kwalen houden. Ook in Kamschatka, aan de rivier Olontora en in andere streken van het noordelijke Azie, eten de Tungusen en Russen eene andere soort van kleiaarde, zoowel alleen, als ook met water of melk gemengd. Dit voedsel is hun in geenen deele bezwaarlijk, en de ligte verstopping, die het bij hen te weeg brengt, doet hun zelfs goed die in het voorjaar zoo veel visch eten. Deze kleisoort bestaat uit gelijke deelen ijzerachtige, en aluin-aarde, uit een weinig planten vezels en water. Aan de Wolga, de Kama en aan den Ural, mengt men, in tijden van schaarschheid en hongersnood eene soort van gepulveriseerd gips, die men *Steen-* of *Hemel- meel* noemt, onder het gewone brood; doch dit bekomt den gebruiker zelden wel.

In Indostan heeft eene soortgelijke gewoonte plaats als de voorheen gemelde in Spanje; de inboorlingen eten hier meer aardsoorten; maar bijzonder de *Moguls klei* of de zoogenaamde *Patna*-aarde. Deze is geelachtig graauw en men maakt er zeer fijne en bij uitstek ligte potten en flesschen van, in welke het water eenen aangenamen reuk en smaak krijgt. Deze flesschen of kruiken zijn zeer dun, en het vocht, dat men er in giet, doordringt dezelve geheel en al, en de indische vrouwen breken zij aan stukken, als zij ze uitgedronken hebben, en verteeren dezelve met groote graagte, vooral wanneer zij zwanger zijn. — Op Java vindt men in de dorpen tusschen Sourabaija en Samarang op de markt dagelijks kleine vierkante roodachtige koekjes te koop, door de Indianen *Tennàmba* genaamd. Zij bestaan uit eene niet onaangenaam smakende, met ijzerdeelen bezwangerde, kleiaarde. Somtijds maakt men er dunne schilfertjes of blaadjes van, die men oprolt en over het vuur roostert, en dan heeten zij *Ampo*. Deze spijze, die den mond droog maakt en flaauw en broeidachtig smaakt, vindt niet ligt andere liefhebbers, dan zwangere Indiaansche vrouwen, of de zoodanige, die aan de zoogenaamde Pica lijden, of ook mannen, die mager willen worden.

Merkwaardig is het ook, dat de bewoners van Nieuw-Caledonie soms, om den honger te stillen, groote stukken wrijfbaren of brokkeligen talksteen verslinden, in welken de beroemde *Vauquelin* eene groote hoeveelheid koper ontdekte.

De Guinesche Negers eten gewoonlijk eene geele aarde, en zijn daarop zoo verzot, dat, wanneer zij in de West-Indien aankomen, hun eerste werk is, naar eene dergelijke aardsoort te zoeken. In Africa is deze soort van voedsel hun volstrekt niet nadeelig, schijnt het; maar op de Antilles en in Zuid-Amerika wel, het zij nu om het verschil van luchtstreek of omdat het niet dezelfde soort van aarde is. De Gouverneur van Martinique heeft dus ook den Cahuac, zoo heet deze spijze, ten strengste verboden; maar hoe hard de

straf ook zijn moge, de zwarten kunnen er niet van afblijven. — Volgens het verhaal van *Spix* en *Martius* (twee jonge Reizigers door den Koning van Beijeren naar Zuid-Amerika gezonden) zijn vrouwen en kinderen, aan den oever van Rio-San Francisco in Brazilie ten uiterste gesteld op eene aardsoort, welke door de hoeveelheid salpeter, die zij bevat, eenen zeer sterken smaak heeft.

Maar geene gevallen van dezen aard zijn zoo bijzonder en opmerkelijk, en zoo ontwijfelbaar zeker, als die, welke *Humboldt* en *Bonpland* verhalen. In een dorp in Zuid-Amerika, dat door Ottomannen bewoond wordt, outwaarden zij, dat deze Indianen, die geenerlei soort van plantgewas tot hun voedsel bouwen of aankweeken, bij laag water meestal alleen van visschen en schildpadden leven; maar, wanneer uithoofde van het aangroeijen des waters, de vischvangst voor eenen tijd moet opgeschort worden, hetwelk meestal een vierendeel jaars duurt, dan eten zij bijna niets dan eene vette, zachte, geelachtige met een weinig ijzerdeelen bezwangerde soort van pottenbakkersklei, die zij aan den oevers van den Orinoko en Mita graven. Zij kneden deze aarde, die zij van andere kleisoorten zeer goed weten te onderscheiden, en maken er ballen of kogels van, van vier tot zes duim middellijns; deze ballen roosteren zij over een zacht vuur tot dat zij roodachtig worden, en, eer zij ze nuttigen, maken zij dezelve weer vochtig. De Reizigers vonden in de hutten dezer Indianen grooten voorraad van dergelijke ballen, piramide's gewijs op een gestapeld, en de frater *Ramon Bueno*, die reeds twaalf jaren onder deze Indianen gewoond had, verzekerde *Humboldt*, dat een Ottomak zeker een pond daags daarvan gebruikte, zonder dat zijne gezondheid er iets door leed; de Indianen zelve verklaarden den Reiziger, dat deze soort van klei, gedurende den geheelen regentijd, bijna hun eenig voedsel uitmaakt, en dat het hun zoo goed smaakt dat zij, zelfs wanneer zij visschen genoeg hebben, er toch nog wel van eten, maar als zij het hebben kunnen, dan eten zij er gaarne eene hagedis, een' kleiner visch of een varenwortel bij, en de menschen zijn wel gevoed en goed bij krachten. Pater *Gumilla* beweerde voorheen: deze kleiballen hielden ook maaïs en krokodillenvet in, en, dien ten gevolge wilde, de beroemde *Haller* ook niet gelooven dat dit volk aarde tot zijn voedsel gebruikte; maar de Missionaris *Ramon Bueno* verzekerde *Humboldt* stellig, dat er geen krokodillenvet in is, en dat de maïs daar te lande geheel onbekend is. *Vauquelin* heeft er daarenboven van deze kogels of ballen scheikundig onderzocht, en er niets dierlijks of plantaardigs in gevonden.

Over het algemeen schijnt de gewoonte van het aard-eten zich over een groot gedeelte der keerkringlanden uit te strekken. Onder eenen gloeijenden hemel gevoelt de mensch dikwijls eenen onwederstaanbaren aandrang, zoo als het schijnt, om niet zoo als men wel denken zoude, eene alkalische, kalkachtige stoffe ter wering van het zuur, maar eene vette grove sterkruikende aarde te verslinden.

Ten slotte kan men er nog bijvoegen, dat niet slechts eenige wormen en weekdieren zich aan aarde generen, maar dat ook sommige vogels en zoogdieren nog sterkeren trek tot aard-eten hebben dan de mensch. Of en hoe zulke delfstoffelijke deelen den mensch tot voedsel kunnen verstrekken, moeten wij in het midden laten, daar de natuurkundigen het daaromtrent nog niet eens zijn.

(Overgenomen.)

VAN SPEIJK.

OP DEN VUURTOREN TE EGMOND.

I.

De bliksem, die VAN SPEYK bij Antwerp deed ontbranden,
Kaatst hier haar gloed terug, tot baak aan Hollandsch stranden:
Zoo diende eene enkle daad, in heldenmoed volbragt,
Tot roem des tijdsgenoots, tot nut aan 't nageslacht.

II.

De daad door held VAN SPEYK, bij Antwerps wal verrigt,
Schonk hem en Holland roem.— De erkentnis schonk dit licht.

HOBEIN.

Het dundoek door VAN SPEYK, met eigen bloed geheiligd,
Is door HOBEIN op 'tschoonst, voor 's muiters hand beveiligd,
Hun beider doel was één, verschilde ook beider lot:
Dees hield het vlekloos hier, geen bragt het rein bij GOD.

LEUVEN.

VAN LEUVEN beet de vaan van 't Belgisch rot aan stukken;
Te Leuven moest hun magt voor Hollands tuinleeuw bukken
Zoo werd VAN LEUVENS daad, bij Antwerps vestingwal,
De voorbod zelf van LEUVENS val.

ADVERTISSEMENTEN.

N. L. BRAAM, *Exploicteur bij den Hove van Civile en Criminele Justitie dezer Kolonie*, zal op Vrijdag den 24 Februarij 1832, des morgens de klokke *negen* uren, ter Kastelenije van het *Hof van Civile en Criminele Justitie*, publiek bij Executie verkoopen:

Het ERF en daarop staande GEBOUWEN, gelegen aan de *Waterkant*, L^r. A. N°. 63; aankomende MARIA ERDMUTHA ROTHE, Huisvrouw van JOHN EVANS.

Paramaribo, 17 Februarij 1832.

De *Exploicteur bij den Hove van Civile en Criminele Justitie der kolonie Suriname*, zal op den 2^{den} Maart 1832, publiek bij Executie verkoopen:

De Plantagie DE DANKBAARHEID, cum annexis, gelegen aan rio beneden *Saramacca*, ter linkerhand in het opvaren tusschen het ongecultiveerd stuk Land en de Plantagie *la Provoijance*, aankomende JOHAN FEDERIK OHLAND.

Paramaribo, 17 Februarij 1832.

De Exploicteur,
N. L. BRAAM.

De *Exploicteur bij den Hove van Civile en Criminele Justitie der kolonie Suriname*, zal op den 2^{den} Maart 1832, publiek bij Executie verkoopen:

De Plantagie JOHANNESHOOP, cum annex, gelegen aan rio *Saramacca*, in het opvaren, tusschen de Plantagien *Lapoele* en *Monitor*, aankomende J. H. HAGENS.

Paramaribo, 18 Februarij 1832.

De Exploicteur,
N. L. BRAAM.

OP HEDEN *VENDUE*, ten Sterfhuize van Mejufvr. ELISABETH MEIJERS aan de *Keizerstraat*, L^r. C. N°. 97, van diverse Meubelaire Goederen, Slaven, enz.

Paramaribo, 23 Februarij 1832.

C. A. FISCO,
2de *Commies.*

De gequalificeerde KURATORS DE NIEUWE WEES-, KURATEELE- EN ONBEHEERDE BOEDELS KAMER zullen op Morgen, den 24 dezer, voortgaan met den publieken verkoop van diverse Meubelen, Zilverwerk, enz. enz., ten Sterfhuize en voor rekening den Boedel ELISABETH MEIJERS.

Paramaribo, 23 Februarij 1832.

C. A. FISCO,
2de *Commies.*

☞ Algemeene Vergadering van het Departement *PARAMARIBO*, der MAATSCHAPPIJ: *TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN*, op Maandag den 27sten Februarij 1832, des Avonds ten 8 ure; Loge CONCORDIA.

Voorlezing: het Lid H. P. VAN MARK.

M. A. KEYSER, zal *MORGEN* op Vendu verkoopen: Provisien, Stukgoederen; een Chaispaard; een Wagen; een extra Forte Piano, oxhoofden Bier, eenige kisten Roode Wijn, en een partij Holl. Deelen, om rekening te sluiten.

Alsmede de Negerin *NELLIJ*, aankomende den Heer A. CATRIELS.

OP Maandag den 27sten en Dingsdag den 28sten dezer, des namiddags ten 4 uren, zal door den Vendumeester M. A. KEYSER, ten huize van den Heer J. BRONKHORST JR., aan de *Waterkant*, worden verkocht: wel onderhoudene Meubelen, en diverse Winkelwaren, enz.

Paramaribo, 22 Februarij 1832.

TE KOOP:

Bij den Ondergeteekende, 40 halve oxhoofden extra fijne Roode Wijn.

M. A. KEYSER.

KAPITEIN E. REINTS, voerende de Schoener Hoeker *Maria*, zal uiterlijk den 25 Maart e. k., deszelfs Brievenzak sluiten, en de reis naar *Rotterdam* aannemen.

Hij biedt genoemde Bodem, ter inlading van *Koffij*, *Katoen* en *Cacao*, aan Heeren Planters, Kooplieden, en verdere Ingezetenen aan.

Paramaribo, 22 Februarij 1832.

KAPITEIN J. A. WEIJERBUSCH, voerende het Brikschip *Maria Agatha*, zal op den eersten Maart zijnen Brievenzak sluiten, en de reis naar *Rotterdam* aannemen.

Paramaribo, 22 Februarij 1832.

WEGGELOOPEN: sedert eenige dagen de Slavin, genaamd *Irisie*, aankomende den Ondergeteekende.

Paramaribo, 24 Februarij 1832.

Wed. S. C. LOBATO.

E. TOVAR vertrekt.

*** Ter dezer Drukkerij is gedrukt en te bekomen:

1ste, 2de, 3de en 4de *Spelboekjes*, voor *Leerlingen*; door H. WESTER.

Grondslag tot de Leeskunst.

Hollandsche en Engelsche *Wissels* en *Cognossementen*, enz. enz.

SCHEEPS-TIJDING.

BINNENGEKOMEN.

Het Schip *Nickerie*, Kapt. JOHN CLELAND, van *Rotterdam*.

UITGEKLAARD.

Het Schip *de Jonge Gerarda Cornelia*, Kapt. B. JANSEN, naar *Amsterdam*; lading: 380 vaten Suiker, 52 vaten schoone Katoen, 2 balen vuile Katoen en 13 puncheons Rum.

Gedrukt te *Paramaribo*, bij de Erven J. BRINK.